

діалогу, допомагаючи зрозуміти та цінувати різноманітність сучасного світу, і таким чином збагачує сучасний глобалізований світ.

Література:

1. Cavallaro D. Anime and the visual novel: narrative structure, design and play at the crossroads of animation and computer games. Jefferson : McFarland, 2009. 262 p.
2. Denison R. Anime: A critical introduction. New York : Bloomsbury Academic, 2015. 191 p.
3. Drazen P. Anime explosion! The what? Why? & wow! of Japanese animation. Berkeley : Stone Bridge Press, 2003. 369 p.
4. Lamarre T. The anime machine: a media theory of animation. Minneapolis : University of Minnesota Press, 2009. 408 p.
5. Poitras G. The anime companion: What's Japanese in Japanese animation? Berkeley : Stone Bridge Press, 1999. 163 p.
6. Гіденс Е. Нестримний світ: як глобалізація перетворює наше життя / пер. з англ. Н. Поліщук. Київ : Альтерпрес, 2004. 100 с.
7. Гіденс Е. Соціологія / ред. О. Іващенко; пер. з англ. В. Шовкун, А. Олійник. Київ : Основи, 1999. 726 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-453-8-46>

АНТРОПОЛОГІЧНІ КОНСТАНТИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДОБИ В КОНЦЕПЦІЇ Ю. Н. ХАРАРІ

Ківін О. М.

аспірант кафедри філософії

*Український державний університет імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

Історичний хід стрімко прискорюється, і світ навколо нас зазнає безперервних змін. Усвідомлення та адаптація до цих змін стали нагальною потребою для людства, аби уникнути дезорієнтації та розгубленості.

Ювал Ной Харарі, видатний історик і філософ, також робить вагомий внесок у цю дискусію. У своїй книзі «Homo Deus» він досліджує можливі майбутні сценарії, у яких людство змінює своє становище та трансформує інтелект і свідомість [1]. В іншій роботі,

«21 урок для XXI століття», автор аналізує сучасність і ближню перспективу майбутнього [2].

Досліджуючи основні тези зазначених праць, ставимо за мету проаналізувати антропологічні виміри інформаційного суспільства в концепції Ю.Н. Харарі.

Він зазначає, що в найближчі десятиліття технологічний прогрес буде значно прискорюватися, і людство зіткнеться з новими, безпрецедентними викликами. Наука та технології суттєво вплинуть на ринок праці, що може призвести до витіснення мільйонів працівників і створення великого класу «зайвих» людей. Якщо в минулому машини конкурували з людьми лише у фізичній праці, то інтелектуальна перевага залишалася за людиною. Після автоматизації ручної праці з'явилися нові професії у сфері послуг, де потрібні були саме людські розумові навички: навчання, аналіз, комунікація та, що особливо важливо, розуміння емоцій. Сьогодні штучний інтелект поступово починає перевіряти людину в багатьох з цих аспектів, включно з розпізнаванням людських емоцій, завдяки проривам у природничих та соціальних науках.

Харарі наголошує, що чим краще ми розуміємо біохімічні процеси, які лежать в основі емоцій, бажань і поведінки людини, тим точніше комп'ютери можуть аналізувати людську поведінку, передбачати її рішення та замінювати людей у професіях водіїв, банкірів і юристів.

Особливість роботи штучного інтелекту полягає в тому, що він здатен приймати рішення самостійно і створювати нові ідеї, що суттєво відрізняє його від попередніх технологій. Наприклад, друкарський верстат міг лише відтворювати текст, але не створювати його. Натомість штучний інтелект здатний самостійно писати книги, генерувати художні твори та брати участь у творчих процесах.

Також, штучний інтелект почав перевершувати людей у завданнях, що потребують інтуїтивного розуміння поведінки інших. Багато видів діяльності, наприклад, водіння автомобіля, вимагають вміння точно оцінювати емоції та наміри інших. Водії, здатні передбачити дії пішоходів, не спираються на магію – вони просто не усвідомлюють, що їхній мозок аналізує біохімічні сигнали, розпізнаючи вирази обличчя, інтонації голосу та жести. Штучний інтелект із потрібними сенсорами може виконувати ці завдання набагато точніше й надійніше, ніж людина. Ю.Н. Харарі підсумовує, що замість побоювань щодо потенційного впливу науки та технологій на зайнятість, варто розглядати їх як нову можливість.

У найближчому майбутньому малоюмовірно, що штучний інтелект і робототехніка повністю замінять виробничі процеси. Автоматизація охопить робочі місця, де потрібна спеціалізація на вузькому колі

рутинних завдань. Проте значно важче буде замінити людей на тих позиціях, де робота пов'язана з нерутинними операціями, що потребують різноманітних навичок та готовності до непередбачуваних ситуацій. [2, с. 51]. Як зазначає Ю.Н. Харарі, технології штучного інтелекту та розвиток науки можуть запропонувати людству нові способи організації та реконструкції систем життєдіяльності. [2, с. 12].

Розвиток технологій відкриває перед людством нові можливості. Зокрема, прогрес у медицині прискорить попередній діагноз хвороб не чекаючи заходження хвороби у тяжку стадію та виникнення серйозних ускладнень, що допоможе попередити багато тяжких хвороб. Проте, незважаючи на значні переваги, штучний інтелект не здатен повністю замінити людину, особливо в медичній сфері. Адже важливими залишаються не тільки точна діагностика і правильно призначене лікування, але й догляд за пацієнтами та емоційні навички. Наприклад, вміння заспокоїти дитину під час ін'єкції або підтримати хворого у стресовій ситуації. Крім того, варто пам'ятати про можливі збої в роботі навіть найдосконаліших систем, що можуть призвести до серйозних наслідків.

Таким чином, праця Ю.Н. Харарі «21 урок для XXI століття» спонукає замислитися над майбутнім. Автор пропонує цікаву модель розвитку людства, яка підкреслює важливість прогнозування для сучасної цивілізації. Філософія здатна істотно вплинути на напрямок розвитку суспільства, використовуючи свій прогностичний потенціал і формуючи бачення майбутнього. У сучасних умовах, коли людство стоїть на порозі значних змін і може як перейти на новий рівень існування, так і зіткнутися з ризиком зникнення, осмислення проєктів розвитку цивілізації набуває особливої важливості. Філософія має унікальну здатність об'єднувати знання різних наук, аналізувати їх досягнення, виявляти суперечності та проблеми, формувати моделі розвитку людства і подолання майбутніх криз, що може стати напрямком подальших досліджень.

Література:

1. Харарі Ю. Н. Homo Deus. За лаштунками майбутнього. / пер. с англ. О. Дем'янчука. Київ : Форс Україна, 2018. 512 с.
2. Харарі Ю. Н. 21 урок 21-го століття / пер. с англ. О. Дем'янчука. Київ : BookChef, 2018. 416 с.